

मोलुङ गाउँपालिकाको
छठौँ गाउँसभामा अध्यक्ष श्री मणिराज राई द्वारा प्रस्तुत
आ.व. २०७७।०७८ को
बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१० असार, २०७७
मोलुङ गाउँपालिका
प्राप्चा ओखलढुंगा
१ नम्बर प्रदेश, नेपाल

"कृषि पर्यटन हरियालि बन, समृद्ध मोलुडको खुसियाली मन"

आ.व. २०७७।०७८ कोबार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

मोलुड गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष ज्यू,

वडा अध्यक्ष ज्यूहरु,कार्यापालिका तथा गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु, र राष्ट्र सेवक कर्मचारी मित्रहरु,सुरक्षा निकायका प्रतिनिधी, राजनीतिक दलका पार्टी प्रतिनिधिज्यू,पत्रकार मित्र तथा उपस्थित सम्पूर्ण बुवा आमा दाजु भाई तथा दिदि बहनिहरु ।

संविधान प्रदत्त अधिकार सहित गठित यस गाउँपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले यस गरिमाय सभामा आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा आफुलाई गौरान्वित महशुस गरेको छु । यस गौरवपूर्ण अवसरमा नेपाली नागरिकहरुको स्वतन्त्रता तथा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि जीवन बलिदान दिनु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै राजनीतिक सामाजिक,आर्थिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भुमिका निर्वाह गर्नु हुने सम्पूर्ण अग्रजहरु प्रति आदरभाव प्रकट गर्दछु । हालै नेपाल सरकारले नेपालको भुमि लिम्पियाधुरा ,कालापानी र लिपुलेक समावेश गरी नेपालको नयाँ नक्सा प्रकाशन गरेको र संविधान संशोधन मार्फत नेपालको निशाना छाप भएको नेपालको नक्सामा समेत उक्त भुभागलाई समावेश गरेको ऐतिहासिक साहसिक कार्यको स्वागत गर्दै मोलुड गाउँपालिका उक्त कार्य प्रति नेपाल सरकारलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। नेपाली जनताहरुको लामो संघर्ष र त्याग पछि नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था, बहुलवाद, सामाजिक न्याय सहितको समानुपातिक समावेशी व्यवस्था, मौलिक हक, नागरिक स्वतन्त्रता धर्म निरपेक्षता जस्ता महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु संस्थागत गर्दै मुलुकमा ३ तहको सरकारको संबैधानिक व्यवस्था कायम भएको छ र सोही व्यवस्था अनुरूप गाउँ र देश विकासको जिम्मा हामी जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, लगायत सम्पूर्ण जनताहरुको काधमा रहेको जानकारी गराउन चाहन्छु । हिजो हामीले मोलुडवासी जनताहरुमा गरेका प्रतिवद्धताबाट किञ्चित विचलित नभई सोही वाचाहरु पूरा हुने दिशातर्फ उन्मुख रहेको विश्वास दिलाउन चाहन्छौं। विश्वव्यापि महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाइरस कोभिड -१९ को संक्रमणबाट मावन जातिमाथि अकल्पनिय संकट आईपरेको छ। कोरोना महामारीको संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि मोलुड गाउँपालिकाले आफ्नो स्रोत साधन र क्षमताको भरपुर उपयोग गर्दै आईरहेको यस बिषम परिस्थितिमा मोलुड गाउँपालिकाका सबै राजनीतिक दल, निजीक्षेत्र ,नागरिक समाज ,सञ्चार जगत,सुरक्षा निकाय र मोलुड गाउँपालिकाका शुभ चिन्तक सबैको साथ र सहयोगको अपेक्षा गर्दछौं ।

गरिमामय सभाका सम्पूर्ण सदस्यहरु ।

ओखलढुङ्गा जिल्लाको मध्य भागमा अवस्थित मोलुङ गाउँपालिकाले "कृषि पर्यटन हरियालि बन, समृद्ध मोलुङ को खुसियाली मन" को सुन्दर सपना सजाएर शिक्षा, स्वास्थ्य, आधारभूत सरसफाई, रोजगारी, प्रतिव्यक्ति आय लगायतका मानव विकासका सुचांकहरू प्रति मध्यजनर गर्दै गाउँपालिकालाई जिल्लामा मात्र नभई देशमा नै उत्कृष्ट स्थानीय तहको रूपमा परिचित गर्ने तर्फ हाम्रो लक्ष्य केन्द्रित हुनेछ ।

बिगतको अनुभव , सिमित स्रोत साधन र जनताका मागका आधारमा आगामि आर्थिक वर्षको लागी विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा निम्नानुसारका निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

कोभिड-१९ संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण

विश्वव्यापि महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागी स्वास्थ्य क्षेत्रको सुदृढीकरण , स्वास्थ्यकर्मीको मनोबल उच्च बनाउने , आवश्यक स्वास्थ्य र सुरक्षाका सामाग्रिको पर्याप्त ब्यबस्था गर्ने आवश्यक क्वारेन्टाइन र आईशोलेशन निर्माण गर्ने ,परिक्षणको दायरा फराकिलो बनाउन समन्वय गर्ने , स्वदेश तथा विदेशमा अलपत्र परेका मोलुङ बासिको उद्धार गर्ने तथा कोरोना भाइरसबाट प्रभावित अति विपन्न परिवारलाई राहत उपलब्ध गराउँदै स्वदेश तथा विदेशमा रोजगारी गुमेकाहरूको लागी विशेष कार्यक्रम मार्फत रोजगारी सिर्जना तथा स्वरोजगार बनाई आत्मनिर्भर बनाईने निति अवलम्बन गरिने छ ।

उपस्थित महानुभावहरू,

अब म यस मोलुङ गाउँपालिकाको आ.व २०७७।०७८ को आर्थिक विकास तर्फको वार्षिक निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

कृषि तथा पशुपन्छी:-

मोलुङ गाउँपालिका कृषि विकासको क्षेत्रमा धेरै सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो । मोलुङ गाउँपालिकामा तराई देखी पहाड सम्मको हावापानी पाइने हुदा परम्परागत कृषि प्रणालीको विकल्पको रूपमा आधुनिक कृषि प्रणाली अपनाउने,कृषिमा व्यवसायिकरण, वजारीकरणका साथै कृषि क्षेत्रमा देखीएका समस्यालाई समाधान गर्दै उन्नत जातको मल,विउ,तथा प्रविधिको विस्तारमा सहयोग गर्ने निति समावेश गरीएको छ ।

- दिगो कृषि विकास गरी कृषकहरूलाई व्यवसायमुखी बनाउन आवश्यक कृषि तथा पशु निति ,ऐन,नियमावली बनाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कृषक समुहहरूलाई सक्रिय बनाई समुह दर्ता प्रणालीलाई व्यवस्थित बस्तुनिष्ठ बनाउँदै लगिनेछ । साथै सामूहिक पशु फार्म सञ्चालनलाई गाँउपालिकामा दर्ता गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- युवा जनशक्तिलाई कृषि पेशा प्रति आकर्षित बनाउन व्यवहारीक कृषि ज्ञान ,सीप,तालिम र उचित अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडास्तरमा कम्तिमा एक कृषि श्रोत व्यक्तिको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिदै लगिनेछ ।
- मौसमी तथा बेमौसममी तरकारी खेतीलाई विस्तार तथा प्रोत्साहन गर्ने ,तरकारी तथा नगदे बाली उत्पादन तथा नतिजा प्रदर्शन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रत्येक वडामा साना सिचाई तथा कुलो निर्माण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सहकारी कृषि प्रणालीलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- गाउँपालिकामा पशु विकास कार्यक्रम(बाखा, कुखुरा, बगुंर वितरण) सञ्चालन गरिनेछ ।
- टोल टोलमा प्राविधिक, विशेषज्ञ सेवा कार्यक्रम लागू गर्न एक वडा एक कृषि तथा पशु प्राविधिकको व्यवस्था गरीनेछ ।
- पशु नक्ष सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- कृषि को उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धिका लागि कृषि सामग्री,औजार उपकरण ,उन्नत जातका विउ,विजन तथा उन्नत प्रविधिको विस्तार गरीनेछ ।
- कृषिको सम्भावना,आवश्यकता र प्राविधिक उपयुक्ताका आधारमा एक वडा एक उत्पादनको निति लिइनेछ ।
- मोलुङ गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण कृषकको पोषणमा सुधार ल्याउनका लागि एक घर एक करेशावारी कार्यक्रम लागु गरीनेछ ।
- माटो परीक्षण गरी ठाउँ विशेष खेति प्रविधि अवलम्बन गरीनेछ ।
- वाली विरुवामा वहदो रोग तथा किरा लाई व्यवस्थापनका लागि वाली उपचार कार्यक्रम लाई विस्तार गरीनेछ ।
- खाद्यान्य उत्पादनका साथ साथै फुल खेति,अलैची,किवी,अकवरे,अदुवा वेसार तथा माछा र मौरी पालन क्षेत्रमा लगानी वृद्धि गरीनेछ ।
- दुध,फुल ,माछा ,मासु लाई आत्मा निर्भर बनाउनका लागि पशुपालन व्यवसायलाई व्यावसायिकरण गरीनेछ ।
- आलुको उत्पादन तथा भण्डारणका लागि रस्टिक स्टोर निर्माण तथा आलु ढुवानीमा अनुदान उपलब्ध गराईने छ ।
- बाखा पकेट स्थापना तथा बाखा मिसन कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ जसका लागि डाले घाँस तथा भुइँघाँस वितरण च्याप क्वाट वितरण लगाएतका कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।

- वैदेशिक रोजगारवाट फर्केका कृषकलाई तथा युवालाई कृषि पेशामा आवद्ध हुनका लागि उचित तालिम को व्यवस्था गरीने छ ।
- भुमीहिन कृषकलाई भू-उपयोगको मापदण्ड बनाई एकल वा सामूहिक व्यवसायको लागि करारमा जमिन उपलब्ध गराई कृषि व्यवसायमा सकृय सहभागिता गराइनेछ ।

संस्कृति तथा पर्यटन:-

- गाउँपालिकामा रहेका मन्दिर, देवीथान तथा गुम्बाहरुको मर्मत संभार तथा संरक्षण गरिनेछ ।
- पर्यटनको प्रचुर सम्भावना रहेको मोलुङ गाउँपालिकामा पर्यटकीय क्षेत्रको अध्ययन गरी पूर्वाधार विकास गर्दै पर्यटनलाई रोजगारीको श्रोतको विकास गर्ने निति अपनाईने छ ।
- पर्यटन क्षेत्रलाई विकास गर्न DPR तयार भए अनुसार सेप्ली झरनाको पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- कुन्तादेवी कोटगडी र जलजलेश्वर त्रिवेणी धाम क्षेत्रलाई धार्मिक एवंम पुरातात्वीक संस्कृतिको संरक्षण गर्दै धार्मिक पर्यटनको रूपमा विकास गर्न आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्दै लगिने छ ।
- थानी ढुंगा रामपुर र तीनतले डाँडा श्रीचौर लाई छोटो दुरीको पदमार्गको रूपमा विकास गरिनेछ ।

उद्योग तथा वाणिज्य:-

- उद्योग ग्रामको स्थापनाको सम्भाव्यता अध्ययन गरी उद्योग स्थापना गर्नका लागि संघ र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा स्थानीय श्रम सीप र प्रविधिमा आधारित लघु उद्योगहरु स्थापना गराउने नीति लिइनेछ ।
- परम्परागत कुटी र उद्योगहरुको संरक्षण र विकास गर्ने उचित पहल गरिनेछ ।
- लघुउद्यमीको संख्या बृद्धि गर्नको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- लक्षित वर्गको आय आर्जनमा टेवा पुग्ने कार्यहरु सञ्चालन गरी रोजगारी सृजना गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र सञ्चालित सम्पूर्ण साना मझौला लघु उद्यमहरुलाई गाउँपालिकामा दर्ता गराउने नीति लिइनेछ ।
- उपभोक्ता हितको संरक्षण गर्न समय समय बजार अनुगमन गर्ने कार्यहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ । उधमशिलतालाई प्राथमिकतामा राखि स्व उधमि तथा उद्योग बाट आत्म निर्भर हुन प्रोत्साहन प्रोत्साहन गर्ने निति लिइनेछ ।

सहकारी:-

- गाउँपालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरूलाई उत्पादनशिल र रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रम तर्फ प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- सहकारीको अनुगमन निरीक्षण गरी वित्तीय सुशासन कायम गर्न तर्फ जोड दिइनेछ ।
- सहकारीको माध्यमबाट व्यवसायिक कृषि, घरेलु तथा साना उद्योगको स्थापना गरी नागरिकहरूको जीवन स्तर उकास्ने नीति लिइनेछ ।
- राज्यको ३ खम्बे अर्थनिति अनुसार गाउँमा छरिएर रहेको स्रोत साधनहरू लाई एकिकृत गर्दै जनतालाई लगानी गराई व्यवसायमुखी बनाउन सहकारी क्षेत्रसंग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारीलाई एकित गर्ने ,संचालनमा एकरूपता ल्याउदै सहकारी संग गाउँपालिको सहकार्य निति लिइनेछ ।

वित्तीय क्षेत्र:-

- नागरिकलाई बैंकिङ्ग सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न गाउँपालिका भित्र स्थापित बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जनताको घर दैलोसम्म पुग्ने वातावरण सृजना गरिने छ ।
- वित्तीय क्षेत्रहरूलाई पूजी निर्माण हुने, उत्पादनशील क्षेत्र र रोजगारी सृजना हुने क्षेत्रहरूमा लगानी गर्न उपयुक्त वातावरण सृजना गरिनेछ ।
- प्रत्येक व्यक्तिलाई अनिवार्य रूपमा खाता खोली बचत गर्ने बानीको विकास गर्न उत्प्रेरण गरिनेछ ।
- बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, फाइनेन्स, लघु वित्त र सहकारीमा निष्कृत रहेको पूजीलाई उत्पादन मुलक क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले **Cash Less** निति अनुरूप बैंकिङ कारोबारमा प्रोत्साहन गरिने निति लिइने छ ।

उपस्थित महानुभावहरू,

अब म यस मोलुङ गाउँपालिकाको आ.व २०७७।०७८ को सामाजिक विकास तर्फको वार्षिक निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

शिक्षा:-

- गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण माध्यमिक विद्यालयहरूमा सुचना प्रविधिको पहुच विकास गर्न पहिलो चरणमा सम्पूर्ण माध्यमिक विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधा बिस्तारको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
- मोलुङ गाउँपालिकामा रहेका दुई विद्यालयमा संचालित प्राविधिक शिक्षालाई थप ब्यबस्थित गराउन आवश्यक थप संयन्त्रलाई मजबुत बनाइनेछ ।

- विद्यालयमा संचालन हुने परिक्षालाई मर्यादित, ब्यबस्थित, बस्तुनिष्ठ विश्वसनिय र प्रतिस्पर्धि बनाउन सबै सरोकार वालाहरुलाई सुचित गराउदै इमान्दारिता र जवाफदेहितालाई कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधार स्तम्भको रूपमा अगाडि बढाईनेछ ।
- "जँहा विध्यार्थि त्यहा शिक्षक" अभियानलाई प्रभावकारी बनाउन विद्यार्थी संख्याको आधारमा शिक्षक दरबन्दि मिलान, विद्यालयलाई समायोजन र कक्षा घटाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- विद्यालय निरिक्षण तथा सुपरिबेक्षणमा बिभिन्न निकायको भुमिकालाई थप प्राथमिकतामा राखि ब्यबस्थित गराइने छ ।
- शिक्षामा सबैको पहुँच स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका सबै सामुदायिक तथा निजी विद्यालयहरुको नियमित रूपमा अनुगमन र मुल्यांकन गरी शैक्षिक सुधार गर्न तर्फ केन्द्रित हुने नीति लिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरुलाई समय सापेक्ष तालिमको व्यवस्था गरी आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा अन्तर स्थानीय तह दरबन्दी मिलान गरीनेछ ।
- हरेक विद्यालयहरुमा विध्यार्थिको आन्तरिक क्षमता तथा प्रतिभा पहिचान संग सम्बन्धित अतिरिक्त क्रियाकलापहरु संचालन गरि विद्यार्थीहरुको चौतर्फी विकासमा टेवा पुर्याउने नीति लिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षकका सन्ततिलाई भर्ना गर्न उत्प्रेरीत गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको लागि प्रदान गरिने छात्रवृत्ति वितरणलाई थप ब्यबस्थित र पहुँचयोग्य गराइनेछ ।
- शैक्षिक प्रशासन सुधारमा प्रविधिको प्रयोग र प्रभावकारितालाई बढी जोड दिइने छ ।
- शिक्षण सिकाईमा सूचना प्रविधिलाई उच्चतम जोड दिइने छ ।
- बाल गृह संचालनमा सहयोग प्रदान गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका शैक्षिक व्यवस्थापन राम्रो भएका विद्यालयहरुलाई सुचकहरु निर्धारण गरी आधारभूत तथा माध्यमिक विद्यालयहरुलाई पुरस्कृत गरिने छ ।
- कक्षा शिक्षणमा प्रविधिको प्रयोग, विषयगत कक्षा शिक्षणमा जुट्न विद्यालयलाई उत्प्रेरणा प्रदान गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको छुट्टै शैक्षिक क्यालेण्डर प्रकाशन गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको उच्च शिक्षाको एक मात्र केन्द्र शहिद आदर्श क्याम्पसको उन्नति प्रगतिमा हरसम्भव पहल गरिनेछ ।
- विद्यालयको भौतिक संरचनालाई भुकम्प प्रतिरोधि, अपांग मैत्रि बाल मैत्री बनाइनेछ ।
- नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने शसर्त अनुदानका विविध कार्यक्रमहरुलाई सम्पूर्ण विद्यालयको पहुँचमा पुर्याई नतिजामा आधारित प्रणालि अनुसार अनुगमन र मूल्याङ्कनको माध्यमबाट अझ ब्यबस्थित गराइनेछ ।

- गाउँपालिकामा रहेका आधारभुत विद्यालयलाई सूचना प्रविधि मैत्रि बनाउदै लैजाने नितिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- IEMIS (इमिस)मा सम्पूर्ण विद्यालयको पहुँच बृद्धि गरी तथ्याङ्क ब्यबस्थित गराउने कार्यलाई निरन्तर र नियमित रूपमा आध्याबधिक गराइनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरिय विध्यार्थि सिकाई उपलब्धि परिक्षण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण माध्यमिक विद्यालयहरुमा सुचना प्रविधिको पहुच विकास गर्न पहिलो चरणमा सम्पूर्ण माध्यमिक विद्यालयमा बायोमिट्रिक हाजिरी मेसिन बिस्तारको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।

स्वास्थ्य:-

"स्वस्थ नेपाल समृद्ध नेपाल, समृद्ध नेपाल,सुखी नेपाली" भन्ने मुल नाराका साथ स्वास्थ्य क्षेत्रमा निम्न निति अपनाईने छ ।

- स्थानीय सरकारको आधारभुत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने अधिकार स्वरुप जनताको मौलिक हकको रूपमा रहेको स्वास्थ्य सेवालाई सुदृढ र गुणस्तरीय बनाईने छ ।
- बालबालिकाहरुको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गरी खोप, पोषण, भिटामिन 'ए' आदि जस्ता कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक स्थानमा खोप केन्द्र भवन स्थापना गरिनेछ । साथै गत वर्ष निर्माण भएका खोप केन्द्रको भौतिक संरचनालाई थप ब्यबस्थित गरिनेछ ।
- प्रत्येक नागरिकले कम्तिमा पनि वर्षको एक पटक स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने र रोग पहिचान भएका व्यक्तिको समयमै उपचार गराउन सहजिकरणको लागि गाउँपालिकाको केन्द्रमा स्वास्थ्य परीक्षण प्रयोगशाला र आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गर्न सम्बन्धित निकाय संग पहल गरिने छ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज पहुँच बढाउनका लागि गाउँपालिका, निजी तथा गैरसरकारी निकायहरुबाट एकीकृत रूपमा विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- संघिय सरकारको सहलगानिमा १५ शैया अस्पताल स्थापना गर्ने महत्वपुर्न कार्यलाई प्राथमिकताको साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाईने छ ।
- महिला स्वयम सेविकाको सेवालाई अझ प्रभावकारी बनाउन प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिदै अभिमुखीकरण तालिम संचालन गरिने छ ।
- मातृ—शिशु स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन गाउँपालिकामा परिचालित सरकारी गैर सरकारी संस्थाका कार्यक्रमहरुलाई परिणाममुखी र प्रभावकारी बनाइने छ ।
- मातृशिशु स्याहार तथा मृत्युदर कमी गराई आमा शिशुको स्वास्थ्य स्तर सुधार्न बर्थिड सेन्टरलाई व्यवस्थित गरी २४ सै घण्टा सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

- प्रजनन स्वास्थ्य सुरक्षित मातृत्व जस्ता कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई किशोर किशोरीलाई आवश्यक सेवा परामर्श जस्ता कार्यक्रम प्राथमिकताका साथ संचालन गरिने छ ।
- अपाङ्ग तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा विशेष प्राथमिकताका साथ सेवा प्रवाह गरिने छ
- गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य सस्थाहरूको सेवा प्रवाह र गुणस्तर सुधारको लागी थप अनुदानको ब्यबस्था मिलाइने छ ।
- नेपाल सरकारले निशुल्क रुपमा उपलब्ध गराउन सुचिकृत गरेका औषधिहरू निशुल्क रुपमा बर्ष भरी उपलब्ध गराउन आवश्यक पहल गरिने छ ।
- स्वास्थ्य इकाई लाइ स्वीकृति को लागी प्रदेश एबम संघीय सरकार संग माग गरि स्वास्थ्य इकाई थप ब्यबस्थित बनाउन पहल गरिनेछ ।
- प्रत्येक माध्यमिक बिद्यालयमा किशोरीहरूलाई आइपर्ने समस्या समाधानको लागी उचित कार्यक्रम ल्याइने छ ।
- योग सिबिर तथा नसर्ने रोग ब्यबस्थापन गर्न आयुर्वेद गाउँघर क्लिनिक संचालन गरिनेछ ।
- सञ्चालित बर्थिङ सेन्टरहरूलाई निरन्तरताका साथै स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी भएबापत दिइने प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पूर्णखोप दिगोपना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- पाठेघर खस्ने रोगीहरूको स्क्रीनिङ क्याम्प सञ्चालन गरिनेछ ।
- परिवार नियोजन सेवा अन्तर्गत लामो जन्मान्तरका साधनहरूलाई सशक्त बनाइनेछ ।
- माहामारी तथा प्रकोप जन्य रोगहरूकोनियन्त्रणका लागी **Act Immediate**को अवधारणा लागू गरिनेछ ।
- मानसिकस्वास्थ्य समस्या भएका विरामी तथा अभिभावकलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरी मनोसामाजिक परामर्श प्रदान गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- सामुदायिक मिसन अस्पतालद्वारा मोलुङ गाउँपालिकामा संचालित समुदायमा आधारित पुन स्थापना कार्यक्रमलाई सम्बन्धित क्षेत्र संग समन्वय गर्दै ब्यबस्थित गरिनेछ ।

वातावरण, खानेपानी ताथ सरसफाई:-

- संविधानले व्यवस्था गरेको स्वच्छ सफा खानेपानी सम्बन्धी मौलिक हकको प्रत्याभुत गर्न उचितव्यवस्था गरिनेछ ।
- खुला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा भइसकेको हुनाले यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने तथा स्वास्थ्य वातावरण कायम गर्न विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- खानेपानी मुहानहरुको पहिचान ,संरक्षण गरिनेछ ।
- बजार क्षेत्रको फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि फोहोर विर्सजन (डम्पिङ केन्द्रसाइड) को व्यवस्था गरिनेछ र बजारलाई सफा तथा सुन्दर बनाइनेछ ।
- गाउँपालिक भित्र रहेको वनजङ्गलको संरक्षण गरिने साथै जलधार संरक्षण,भुसंरक्षण र जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणको लागि गाउँपालिकाले उचित व्यवस्था गर्ने छ ।

द्वन्द्व व्यवस्थापन:-

- विभिन्न कारणबाट सिर्जित सामाजिक विवाद, झगडा तथा द्वन्द्वलाई सामाजिक मेलमिलापकर्ता तथा न्यायिक समितिबाट निरूपन गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा संचालित मेलमिलाप केन्द्रलाई थप ब्यबस्थित बनाउदै वडा तहमा नै मेलमिलाप गरी बिबाद समाधान गर्ने निति लिइनेछ ।
- नैतिक शिक्षालाई प्रबर्द्धन गर्नेखालका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ विभिन्न । पम्लेट, पर्चा तथा पोस्टर सामग्रीहरु उत्पादन तथा वितरण गरिनेछ ।
- सामाजिक विभेद, बहिस्कार र अन्याय गर्नेलाई निरुत्साहित गरिनेछसाथै। सामाजिक अभियानकर्ताहरुलाई उत्साहित तथा पुरिस्कृत गरिनेछ ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण:-

मोलुङ गाउँपालिकामा रहेको प्रत्येक योजना निति निर्माण तथा कार्यान्वयन पक्षमा लैङ्गिक समानता र सामानिक समावेशीकरणको निति अपनाईने छ ।

महिला शसक्तिकरण र रोजगारी:-

- महिलाहरुको लागि लक्षित कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिला हिंसा अन्त्य गर्न सामाजिक संघ संस्था, शैक्षिक संस्था तथा सरकारी निकायसँग समन्वय तथा चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालनगरिनेछ ।
- अन्तर्राष्ट्रिय नारी दिवस(मार्च ८)लाई भव्य रुपमा मनाइनेछ ।

युवा तथा खेलकुद

"स्वास्थ्यका लागि खेलकुद राष्ट्रका लागि खेलकुद" को निति अनुरूप मोलुङ गाउँपालिकाले युवा तथा खेलकुद क्षेत्रमा निम्न निति अबलम्बन गर्नेछ ।

- मोलुङ गाउँपालिकाले गाउँपालिका स्तरको खेलकुद प्रतियोगिता गरिनेछ । जसको कारण विभिन्न खेल प्रतिभा भएका खेलाडीहरूको उत्पादन हुने र मानिसहरूलाई स्वास्थ्य रहन मदत पुग्नेछ ।
- विभिन्न विद्यालयहरूमा अतिरिक्त क्रियाकलापमा जोड दिई खेलकुदको विकास गर्न पहल गरिनेछ ।
- हरेक वडाहरूमा एक वडा एक खेलमैदान नीति अवलम्बन गरी बजेट विनियोजन गर्न सुरु गरिनेछ ।

श्रम तथा रोजगार:-

मोलुङ गाउँपालिका अन्तर्गत संचालित प्रधानमन्त्रि रोजगार कार्यक्रमको माध्यमबाट रोजगारीकै लागी बिदेशमा भौतारिनु पर्ने बाध्यत्मक परिस्थितिको अन्त्य गर्दै स्वदेश मै स्थानिय स्रोत साधनको उपयोग गरी ब्यापक रोजगारी सिर्जना गर्न EMIS प्रणालीमा बेरोजगार ब्याक्तिको नाम सुचिकृत गरी थप ब्यबस्थित गरिनेछ ।

- संविधान प्रदत्त रोजगारी सम्बन्धी मौलिक हकको प्रत्याभुत गर्न कार्यविधि बनाई प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमसंग समन्वय गरी निरन्तर रोजगारीको सृजना गरिनेछ ।
- शैक्षिक बेरोजगार युवा युवतीहरूको तथ्याक संकलन गरी इच्छा र योग्यताका आधारमा युवा स्वरोजगार क्षमता विकास तालिमहरू संचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा उत्पादित वस्तु तथा सेवाको उपभोगलाई प्राथमिकता दिई उत्पादन बृद्धि, रोजगारी सृजना र आय आर्जन बृद्धिमा जोड दिइने छ ।
- लघु उद्यमीहरूको संख्या बृद्धि गरिनेछ ।
- निजि तथा सहकारी क्षेत्रसंग समन्वय गरी आवश्यक रोजगारीको सृजना गर्ने बातावरण मिलाईने छ ।

उपस्थित महानुभावहरू,

अब म यस मोलुङ गाउँपालिकाको आ.व २०७७।०७८ को पूर्वाधार बिकास तर्फको बार्षिक निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

सडक तथा पुल:-

- मोलुङ गाउँपालिकाको सडकहरूको पालिका स्तरीय सडक ,वडा स्तरीय सडक र अन्य सडकको रूपमा बर्गिकरण गरी पालिका र वडा स्तरीय सडकहरूलाई नियमित सञ्चालन हुने व्यवस्था गरिनेछ ।
- सडक निर्माण र मर्मत कार्य गर्दा आवश्यकता र औचित्यताको अध्ययन गरी वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन अनुरूप सडक योजना छनौट गरिनेछ ।

सिंचाई:-

- मोलुङ गाउँपालिका भित्रका मुख्य खेती योग्य फाँटहरू जरायटार, रामपुरटार, लगायतमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी सिंचाईको प्रबन्ध गरिनेछ ।
- बेमौसमी तथा हिउँदे तरकारी खेतीको लागि प्लाष्टिक पोखरी निर्माण गरी सिंचाईको प्रबन्ध गर्ने नीति लिइनेछ ।

जलविद्युत:-

- मोलुङ गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण वडामा केन्द्रिय प्रसारण लाईन बितरण गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
- मुख्य सडकको आसपास, चोक लगायत मुख्य बजार क्षेत्रहरूमा सौर्य सडक वत्तीको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलमा वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र सँगको सहकार्यमा सौर्य वत्ती जडान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- मोलुङ गाउँपालिका स्तरीय लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनाहरूको संरक्षण गर्ने नीति अपनाईनेछ ।

भवन तथा शहरी बिकास:-

- मोलुङ गाउँपालिका भित्र कुनै पनि भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा गाउँपालिकाको पूर्वाधार व्यवस्थापन ऐन वमोजिम स्विकृती लिनु पर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र व्यवसायिक वा आवासीय घर निर्माण गर्दा गाउँपालिकाबाट अनिवार्य नक्शा पास तथा अनुमति लिएर मात्र भवन तथा घर निर्माण गर्नु पर्ने छ ।
- एकिकृत बस्ती बिकास कार्यक्रमलाई अन्य वडामा पनि सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

सञ्चार:-

- मोलुङ गाउँपालिकाले उच्च गुणस्तरयुक्त डेडिकेटेड इन्टरनेट बिस्तार गरी सुचना प्रविधि मैत्रि कार्यालयको बिकास गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- मोलुङ गाउँपालिकाका प्रत्येक वडाहरूमा Free Wifi सेवा इन्टरनेट बिस्तार गरिनेछ ।

उपस्थित महानुभावहरू,

अब म यस मोलुङ गाउँपालिकाको आ.व २०७७।०७८ को बन बातावरण तथा विपत व्यवस्थापन तर्फको बार्षिक निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

वन तथा भु-संरक्षण:-

- मोलुङ गाउँपालिका भित्रका परम्परागत रूपले व्यवस्थापन हुदै आएका सामुदायिक वनलाई विभिन्न काष्ठ जन्य, कृषि जन्य, गैरकाष्ठ कच्चा पदार्थ उत्पादन स्थलको रूपमा विकास गर्ने निति लिइने छ ।
- गाउँपालिकाको सार्वजनिक जग्गा खाली भिर पाखोहरुमा बृक्षारोपण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- वनक्षेत्रमा उपलब्ध हुने चिराइतो, मछिनो, अम्रिसो, कुरीलो, वेदबाँस जस्ता विभिन्न प्रजातिका रुख विरुवा एवं जडीबुटीलाई व्यवसायिक खेती तर्फ उन्मुख गरी आय आर्जनको माध्यम बनाउने नीति लिईनेछ ।
- भुक्षय नियन्त्रण तथा जग्गा बिकास, जलाधार संरक्षण, जैबिक विविधता संरक्षण आदिमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।
- सामुदायिक वनमा पर्यटन उद्यम प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।

जलाधार संरक्षण:-

- मुहान तथा पोखरीहरुको संरक्षण गरी रिर्जभ सिस्टममा ध्यान पुर्याइनेछ ।
- मोलुङ खोलामा जलाधारको समग्र उपयोगका लागि माछापालन, र सिंचाई बहुउद्देश्यीय सम्भाव्यता अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।
  - गाउँपालिका भित्र रहेका खानेपानी तथा सिंचाई को मुहान पहिचान गरी मुहान दर्ता गराई त्यसको संक्षरण सम्बर्द्धन र व्यवस्थापन गर्ने निति लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

वातावरण संरक्षण:-

- नेपाल सरकारले तयार गरी लागु गरेको वातावरणमैत्री स्थानीय शासनको प्रारूप अनुसार यस गाउँपालिकाले यसै आ.व.देखी नै कार्य आरम्भ गर्नेछ र यस प्रारूपलाई गाउँपालिकाको मुल नीतिको रूपमा लिई सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने छ ।
- प्राकृतिक वातावरणको संरक्षण, पुनःस्थापना र दिगो उपयोगमा जोड दिईनेछ ।
- वातावरण व्यवस्थापनको लागि संस्थागत विकास गर्ने विभिन्न निकायहरुको भूमिका र जिम्मेवारीमा स्पष्टता ल्याई पूर्वाधार विकास कार्यलाई वातावरण मैत्री बनाइनेछ ।
- जलवायु अनुकूलित गाउँपालिका प्रदुषण न्युनीकरण र दिगो विकासका लागि वातावरण मैत्री कार्यक्रमहरुलाई जोड दिइनेछ ।

फोहोर मैला व्यवस्थापन (Sanitary Land fill Sites):-

- गाँउपालिका भित्र स्थापित फोहोर मैला व्यवस्थापन केन्द्रलाई स्थापना गरी त्यसलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने नीति लिइनेछ ।
- नागरिकहरूमा कुहिने र नकुहिने फोहोर मैलाको बर्गीकरण गरि फोहोरलाई उपयुक्त स्थान व्यवस्थापन गर्न सहयोग पुऱ्याउने खालको कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- सडकहरूमा चल्ने सवारी साधनबाट निष्कने फोहोरलाई न्युनीकरण र नियन्त्रण गर्न निश्चित स्थानमा विसर्जन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण:-

- वर्षाको समयमा हुन सक्ने बाढी पहिरो रोकथाम गर्नको लागि सचेतना कार्यक्रम तथा तत्काल उद्धारको लागि प्रयोग हुने सामग्री र जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

विपद व्यवस्थापन:-

- आकस्मिक रूपमा आइपर्न सक्ने विपदको व्यवस्थापन गर्नको लागि समुदाय, सरोकारवाला संघ संस्थाहरू सँग समन्वय गरी विपद पूर्वको तयारी, विपद पश्चातको उद्धार कार्यक्रमहरू बनाई लागु गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विपदको पूर्व तयारीका लागि १ देखि ८ नं. वडामा वडा स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिती गठन गरिने छ ।

उपस्थित महानुभावहरू,

अब म यस मोलुङ गाउँपालिकाको आ.व २०७७।०७८ को संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह तर्फको वार्षिक निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

१) मानव संसाधन विकास:-

- सामाजिक आर्थिक उद्यमशीलताको विकास गर्दै युवाहरूलाई रोजगारी तथा स्वरोजगारी र सामाजिक कार्यका लागि अवसर प्रदान गरिनेछ ।
- श्रम बजारमा माग अनुरूपको जनशक्ति तयार गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू तय गरी लागु गरिनेछ ।

२) सामान्य सेवा व्यवस्थापन:-

- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, चुस्त, गुणस्तरीय र नागरिक मैत्री बनाउने नीति लिइनेछ ।
- वर्षको एक पटक प्रत्येक वडाहरूमा घुम्ती सेवा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।

३) संस्थागत क्षमता विकास:-

- समय सापेक्ष कर्मचारी र पदाधिकारीहरूको क्षमता विकासको लागि सयम समयमा तालिम, गोष्ठि, अभिमुखीकरणका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।

- गाउँपालिका, वडा र विषयगत कार्यालयहरूमा सूचना प्रविधिमा आधारित उपकरणको व्यवस्था गरी सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त बनाउने नीति लिइनेछ ।

४) राजस्व परिचालन:-

- आ.व ०७७।०७८ देखि एकीकृत सम्पती कर नियम बनाई लागु गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी बृद्धि गर्ने स्रोतहरूको पहिचान गरि राजस्वको परिचालन गरिनेछ ।
- नागरिकहरूमा कर तिर्ने बानिको विकास गरि राजस्व चुहावट गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- निकासी कर, पटके कर, व्यवसायीक कर, ढुङ्गा गिटी र वालुवाको उत्खनन् र निकासीबाट राजस्व संकलन गर्ने कार्यलाई ब्यबस्थित बनाईनेछ ।

५) वित्तिय व्यवस्थापन:-

- गाउँपालिकाको आर्थिक कारोबारहरूलाई पारदर्शी र चुस्त बनाउन आर्थिक कारोबारलाई अनलाइन प्रविधि SUTRA(सुत्र), CGAS (सि क्यास) संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत गर्ने नीति लिइनेछ ।
- लेखा व्यवस्थापन तथा लेखापालनलाई मितव्ययी र प्रभावकारी बनाइने छ ।
- सार्वजनिक खर्चको मितव्ययीतालाई विशेष ग्राह्यता दिइने छ ।
- आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रणालीलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाई आन्तरिक लेखा नियन्त्रण गर्ने नीति लिइनेछ ।

६) सुरक्षा व्यवस्थापन:-

- गाउँपालिको केन्द्र, लगायत सुरक्षाको उच्च जोखिम रहेका क्षेत्रहरूमा सिसि क्यामरा जडान गरी आवश्यक निगरानी राखिनेछ ।
- चोरी, लागुऔषध तथा अन्य अपराधिक क्रियाकलापहरूलाई नियन्त्रण गर्न सुरक्षा निकायसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने नीति लिइनेछ ।

७) स्थानीय तथ्यांक संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन :-

- गाउँपालिकाको विभिन्न क्षेत्र संग सम्बन्धी तथ्यांकहरू संकलन कार्यलाई मूर्तरुप दिई गाउँपालिका ले निर्माण गरको पार्श्वचित्रलाई प्रकाशन गरीनेछ ।
- पालिका र वडा स्तरीय अभिलेख व्यवस्थापन कार्यलाई प्रविधि मैत्रि बनाईनेछ ।

८) सूचना प्रविधि :-

- गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधा, कार्यक्रम, सूचना प्रवाह प्रणालीलाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउनको लागी WEBSITE(वेब साईट),MoBile App(मोबाईल एप) मार्फत समयमा सार्वजनिक गर्ने र अनलाइन सेवा प्रवाहको नीति लिइनेछ ।
- वडा कार्यालयहरूबीच इन्टरनेटको माध्यमबाट रिपोर्ट पेश र सूचना आदान प्रदान गर्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- नागरिकहरूमा इन्टनेटको माध्यमबाट सूचना लिने, दिने, गुनासो टिपोट गराउने प्रणालीको विकास गरिनेछ ।

९) सार्वजनिक सुनुवाई :-

- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता र पारदर्शिता सम्बन्धमा प्रत्येक चौमासिकमा सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यक्रम गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कार्यालयको सुझावपेटिका मार्फत प्राप्त गुनासाहरूलाई दैनिक रूपमा प्राप्त गरी फछ्यौट गर्दै जाने नीति लिइने छ ।

१०) पञ्जीकरण व्यवस्थापन :-

- गाउँपालिकाको व्यक्तिगत घटना दर्ता अनलाइन प्रणाली, , सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई आधुनिक बैंकिङ प्रणाली मार्फत वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- अनलाइन व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रत्येक वडा कार्यालय मार्फत संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- राष्ट्रिय परिचय पत्र बितरणको लागी मोलुड गाउँपालिकाको सेवा इकाईलाई ब्यबस्थित गरिनेछ ।

११) सुशासन प्रवद्र्धन :-

- कर्मचारीलाई सेवाप्रति लगनशील र कर्तव्यनिष्ठ बनाई जनमुखी सेवा प्रवाहमा जोड दिइनेछ र यसको लागि दण्ड र पुरस्कारको नीति कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयलाई भ्रष्टाचार मुक्त र सदाचार युक्त बनाउन सुशासनका आधारभूत मान्यताहरूलाई आत्मसात गर्दै तद अनुकूलको व्यवहार गर्दै लगिने छ ।
- कर्मचारीको मनोबल उच्च पार्ने नीति लिइने छ । कार्यालयको हित र आन्तरिक आयमा सक्रिय रूपमा लाग्ने कर्मचारीलाई उत्कृष्ट कर्मचारी घोषणा गर्न आवश्यक मापदण्ड तयार गरिने छ ।

१२) बेरुजु फछ्यौट :-

- हालसम्मको बेरुजुलाई शुन्यमा झार्ने नीति लिइने छ , पेशकी दिने कार्यलाई निरुत्साहित गरिने छ । पुरानो पेशकी फछ्यौट बाँकी रहेका व्यक्ति वा संघसंस्थाहरूलाई अविलम्ब पेशकी फछ्यौट गराउन आवश्यक पहल गरिने छ ।

१३) अन्य नीतिहरु :-

- प्रत्येक बिकास निर्माणका योजनाहरुको बृष्टृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) बनाई अन्य प्रकृया बनाई अगाडि बढाईनेछ ।
- मोलुङ २ मा रहेको शहिद पार्कलाई संरक्षण् एवम संबर्दनमा बिषेश जोड दिईनेछ ।
- मोलुङ गाउँपालिका भित्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै गरेका र कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने लक्ष्य रहेका विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्थाहरुलाई गाउँपालिकाको अनुमति लिएर मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्ता मिलाईने छ ।
- गाउँपालिकाका सवै वडाहरुमा वडा स्तरीय मेलमिलाप समितिको गठन गरी वडा तहमै न्याय निरूपण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- साहित्य क्षेत्रको बिकासका लागि मोलुङ साहित्य प्रतिष्ठानको स्थापना गरिनेछ ।
- युग कवि सिद्धिचरण श्रेष्ठको स्मृतिमा विभिन्न साहित्यिक गतिविधि संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका कला, सँस्कृति र सृजनामा लागेका सर्जकहरु तथा बौद्धिक व्यक्तित्वहरुलाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिनेछ ।

उपस्थित महानुभावहरु,

आ.व. २०७७।०७८ मा मोलुङ गाउँपालिकाको आय विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति माग्दछु । मोलुङ गाउँपालिकाको आ.व. २०७७।०७८ को बजेट सिमा देहाय बमोजिम रहेको छ।

- संघिय सरकार वित्तिय समानिकरणबाट प्राप्त:- रु ८ करोड ७० लाख ।
- संघिय सरकार सर्शत अनुदानबाट प्राप्त:- रु १८ करोड ९३ लाख ।
- संघिय सरकार राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त:- रु ६१५४६३५० छ करोड १५ लाख ४६ हजार ३ सय ५० ।
- प्रदेश सरकार सवारी कर राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त आय रु २४ लाख ९ हजार ।
- प्रदेश सरकार समानिकरण अनुदान:- रु. ७० लाख
- अनुमानित आन्तरिक राजश्व:- रु. २२ लाख २० हजार ।
- प्रदेश समपुरक अनुदान:- रु १ करोड ।
- प्रदेश बिशेष अनुदान:- २० लाख ।

गरी आव. ०७७।०७८ को जम्मा अनुमानित आय ३५५१७५३५० (पैतिस करोड एकाउन्न लाख पचहत्तर हजार तिन सय पचास मात्र रहेको जानकारी दिलाउन चाहन्छु ।

आदरणीय उपाध्यक्ष ज्यू वडा अध्यक्ष ज्यूहरु,कार्यापालिका तथा गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु, र राष्ट्र सेवक कर्मचारी मित्रहरु,सुरक्षा निकायका पार्टी प्रतिनिधी ज्यू,पत्रकार मित्र तथा सम्पूर्ण मोलुडबासीहरुमा "समृद्ध नेपाल सुखि नेपाली" र "कृषि पर्यटन हरियाली बन समृद्ध मोलुडको खुसियालि मन " को नारालाई आत्मसाथ गर्न साथ सहयोगको अपेक्षा गर्दै आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को बार्षिक निति तथा कार्यक्रम समापन गर्दछु ।

मणिराज राई
अध्यक्ष
मोलुड गाउँपालिका

ईति सम्बत २०७७ साल असार १० गते रोज ४ शुभम ।

धन्यवाद ।